

szágban termelt cikkeknek a déli tartományok részére Romániából való importálása, mint a sokezer kilométeres vasuti szállítás. Egyes ipari körök pedig a második ötéves terv jellegére való tekintettel tömegszükségleti ipari cikkeknek a Sz. U.-ba irányuló kivitelét is lehetségesnek tartják. Végül, mint azt az Argus, Dimineata és Adeverul c. lapok kiemelik, nem szabad szem elől tévesztetni a Románián keresztül a Sz. U.-ba irányuló tranzitforgalom jelentőségét sem. Közép- és Nyugateurópát olcsó víziúttal köti össze Galac, Ismail, Constanta vagy Reni kikötőivel. Innen pedig hajón vagy vasuton egyaránt jelentéktelen a távolság Ukrajnáig, az orosz iparosítási terv egyik legfőbb területéig. Természetesen a román-orosz gazdasági kapcsolatok csakis kölcsönösségi alapon jöhetnek létre, mivel Románia egy árúnemben sem élvez monopolhelyzetet. Viszont a román gazdasági szakértők véleménye szerint a Sz. U. bőségesen termel olyan cikkeket, amelyeket Románia jelenleg más, román termékeket nem vásárló országokban szerez be devizáért. Elméletileg tehát semmi akadály nincs a román-orosz gazdasági kapcsolatoknak. Annál több lehet azonban a gyakorlatban. Kérdés, hogy akad-e megfelelő mennyiségben olyan kifogástalan minőségű tenyészállat, amilyen a Sz. U. igényeinek megfelel, tekintve, hogy a román állattenyésztés az utóbbi években mennyiségi, de különösen minőségi szempontból visszaesett. További gyakorlati nehézséget az orosz import finanszírozása okoz. A Sz. U. 6—12 hónapos hitellel szokott vásárolni. Ennek az akadálnak az elhárítására a szakértők a bukaresti nagybankok és az állam bevonásával egy kizárólag orosz-román ügyleteket finanszírozó bank alapítását javasolják.

Bálint István

A TÁRSADALOMBIZTOSÍTÁS KÉRDÉSE AMERIKÁBAN. Az amerikai parlament jelenlegi ülészaka rövidesen a munkanélküli biztosítás kérdését tárgyalja. A kérdést elsősorban az egyre mélyülő amerikai válság hatásainak újabb néprétegekre való kiterjedése s a munkanélküli tömegek emlékezetes akciói tették időszerűvé. Különben már a legutóbbi elnökválasztások alkalmával, a választásokból győzelmesen kikerülő elnök legfontosabb ígéretei közül is a munkanélküli biztosítás volt a legfontosabb, szemben Hoover pártjának jelszavával, amely a munkanélküli biztosítást „amerika-ellenes“ törekvésnek bélyegezte. Roosevelt hivatalbalépése alkalmával (1933 március) 17 millió volt az amerikai munkanélküliek száma. A NIRA bevezetésével ez a szám 1933 októberéig csökkent, utána pedig ingadozott, úgy, hogy a kormány közmunkák bevezetését tartotta szükségesnek a munkanélküliség újból való emelkedésének megakadályozására. Valódi javulás azonban mégsem állt be. Nagyon komoly helyek becslése szerint 1934 végéig 16 millió az Északamerikai munkanélküliek száma, bár hivatalos részről csak 8 millióról beszélnek. A hivatalos becslést azonban maga a reformista szakszervezeti szövetség (AFL) elnöke, *William Green* cáfolta meg egy nyilatkozatában, amelyben megállapítja, hogy a 11 millióra becsülhető munkanélküliek számához hozzá kell még venni azt a 4 és fél millió embert, akik a fiatalok sorából, mint új növedék feltétlenül idetartoznak.

Az amerikai munkanélküli biztosítás kérdése nagyon szomorú képet mutat. A szövetségi kormány a NIRA bevezetésével felállított ugyan egy közmunkaügyi hivatalt a munkanélküliek munkával való támogatása céljából, ezen a réven azonban csak 1 millió munkanélkülinek jutott kenyér. Az Egyesült Államok legtöbb részén a munkanélküli biztosítás csupán abból áll, hogy a munkanélkülinek hetenként 24—30 óra munkát biztosítanak, más részeken ez a biztosítás a legtöbbször csupán havi 4 dollár jövedelmet nyújt a több tagból álló munkanélküli család számára. Külö-

nösen áll ez a déli Államokra, ahol rengeteg a néger nemzetiségű munkás. Az utóbb felsorolt munkanélküli segélyezés valódi értelmét akkor kapjuk meg, ha megemlítjük, hogy a Roosevel-féle „új korszak“ legutolsó évében az életszükségleti cikkek ára 30 százalékkal emelkedett. Ezekre a mozzanatokra vezethetők vissza az utolsó évek Amerikaszerzte ismétlődő munkanélküli-, és sztrájk-mozgalmi. A munkanélküliség kiterjed minden hivatásra. Munkanélküli az építésszek 95, a mérnökök és technikusok 85, az építőmunkások 80, a vasutasok 50 százaléka. Ezenkívül 250 ezer tanító, 10 ezer színész, művész, zenész, újságíró stb., vár elhelyezésre, nem is említve, hogy a kormány kifejezetten szorgalmazza a fiatalok hosszabb iskolázását, hogy ha ideig-óráig is, de visszatartsa azokat a munkanélküliség kádereitől. Ilyen körülmények közt kényszerült Roosevel a legutolsó parlamenti ülészak bezárása előtt bejelenteni, hogy a „társadalombiztosítás teljes rendszerével“ szándékozik segíteni a viszonyokon s e célból bizottság kiküldését kérte. Az intézkedés eredménye: számos törvényjavaslat, köztük nem csupán az, amit maga Roosevel is támogat, a *Wagner-Lewis-féle*, hanem a munkások törvényjavaslata is.

A törvényjavaslatok közül a munkásoké az egyetlen, amely valóban a kérdés gyökeres orvoslását célozza. Ezt a javaslatot valamennyi törvényes amerikai munkásszervezet támogatja, úgy a jobb mint a baloldaliak. A tervezetet a munkásszervezeteken kívül rengeteg klub, egyházközség, farmeregyesület stb. magáévá tette s számos községi és kerületi tanács, amelyek mögött mindenütt reális erők csoportosulnak a törvénytervezet tételének elfogadtatása céljából. Magában az Északamerikai szocialista pártban megoszlanak a vélemények a tervezet támogatását illetően. Számos szervezete mellette, igen sok pedig ellene nyilatkozott.

(New-York)

Kertész Károly

S Z E M L E

A NYUGAT UJJASZÜLETÉSE

Huszonhét évfolyam immár a Nyugat multja. A huszonnyolcadikkal a magyar folyóirat új korszak elé lép. Legalább is ezt hirdetik a kiadóhivatali reklámok és ezt igéri Babits Mihály, a szerkesztő is karácsonyi vezércikkében.

A csaknem akadémiai tekintély, amely a Nyugatot övezi és az élemedett kor, melyet megért, önkéntelen csodálkozásra készlet és az elismerésnek kétségtelen bámulatát kelti fel. Annál meglepőbb, hogy ez a tiszteletreméltó aggastyán — a folyóiratok oly korán öregszenek! — megáhitotta a fiatalságot és feladván az öregségnek és a szakállnak kijáró előjogokat, megfiatalítási műtétnek veti alá magát.

A vének gyermekded bölcsessége gyakran megbocsáthatóbb, mint az ifjak koravénsége és ezért ki tudja, nem lett volna-e helyesebb a Nyugat részére, ha útát enged a törvényszerű végelgyengülésnek és elszenderek örökre, mellére fektetvén szakállát, mint egy kiérdemesült hósi pajzsot. Ám a Nyugat tovább él.

„Letelt a toldimiklósi emberöltő — írja Babits — de a sorompók közt mindig fiatal harc állt... A Nyugat mindig meg tudott fiatalodni, anélkül, hogy ehhez előbb (mint ama bizonyos főnixnek) el kellett volna égetnie önmagát.“

A Nyugat fiatalnak érzi magát, Babits szerint azért, mert „sohasem